5de. JAARGANG. CURAÇAO DEN 14n JANUARI 1888. Nº 211

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0.07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI. Nº 129.

UITSLUITENDE AGENTEN VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIJS.
C. LEUCHS & Cº
17, BARRETT'S GROVE, LONDEN.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

ALLOCUTIE

VAN ONZEN

H. Vader Paus Leo XIII,

uitgesproken in het Consistorie van den 25en November 1887.

—o—

Eerwaarde Broeders,

Bij het naderen van den dag, waarop Wij, na voor 50 jaren de Priesterwijding ontvangen te hebben, voor de eerste maal het H. Misoffer opdroegen, brengen Wij, gelijk billijk is, de verschuldigde dankzeggingen aan God, die Ons in Zijne goedertierenheid tot op dezen dag het leven gespaard en in gezondheid bewaard heeft. Maar terzelfder tijd kunnen Wij niet verhinderen, dat Onze geest in gedachte, met genoegen en voldoening geheel de Christenwereld omvat, welke zich op buitengewone wijze over die gebeurtenis verheugt. Wij kunnen inderdaad hetgeen zich openbaart en hetgeen veelmeer tot eer van anderen dan tot Onzen lof strekt, niet verbergen,: gij ziet ze, Eerwaarde Broeders, die schitterende betuiging van openbare vreugde, dien grooten wedstrijd der verlangens, die afwisselende en uitgezochte getuigenissen van de kinderlijke godsvrucht. Alle klassen van personen, in alle deelen der aarde, in het bijzonder of gezamenlijk, trachten Ons als om strijd allerlei huldebetuigingen te bewijzen: deputaties, brieven, uit vrije beweging ondernomen, pelgrimstochten zelfs uit de verre streken, toezendingen van talrijke geschenken, waarvan men met recht kan zeggen, dat de stof en de kunst nog overschaduwd worden door den ijver der meening. Op wonderbare wijze stralen hierin de goedheid en de macht Gods door, die in de groote beproevingen der Kerk hare krachten ondersteunt en herstelt; die vertroostingen verleent aan degenen, die voor Zijnen naam strijden; die, naar de plannen Zijner Voorzienigheid, uit het kwaad zelf een overvloedigen oogst van goed trekt. En daar schittert ook de roem der Kerk, die het goddelijk karakter van haren oorsprong en haar leven toont en den H. Geest, die haar bestuurt en waarvan zij leeft, en die maakt dat de geesten en harten der geloovigen door een enkelen band onder elkander met den Opperherder der Kerk vereenigd zijn. Het gevoel van vreugde, dat Wij bij het zien van al deze zaken gevoelen, geven Wij, Eerwaarde Broeders, ter eere van God en van de H. Kerk in uwe tegenwoordigheid lucht, en Wij leggen openlijk getuigenis af, dat Ons hart bewogen is door zoovele en zoo groote betuigingen van de genegenheid van het Christenvolk voor Ons, en dat het onmogelijk is, dat de herinnering eraan ooit uit Onzen geest verdwijnt.

Doch grootelijks verschillend zijn de gesteltenissen van de vijanden der Kerk in die Katholieke natie, welke de onze is. Want, niet bezield door den ijver voor den vrede, maar door een grooten ijver in het verdubbelen van den oorlog tegen de Kerk, het woord recht vernietigend door de onrechtvaardigheden, en niet aarzelend om door hunnen smaad den toorn des volks tegen den Apostolischen Stoel op te hitsen, hebben zij Ons zoowel als den Katholieken eene nieuwe en wreede smart aangedaan.

Want, wat heeft men anders gedaan door de bekrachtiging, door de burgerlijke macht aan de wet gegeven, waarbij de Italiaansche burgers, door lieden, die in deze zaak geen enkele bevoegdheid hadden, werden ontslagen van de krachtens de geestelijke wet opgelegde verplichting om den tienden penning te betalen, dan het recht overtreden, der Kerk gegeven, om tijdelijke goederen te kunnen verkrijgen, bezitten en vrijelijk beheeren; dan nogmaals, door de geestelijkheid meer en meer tot behoefte en stoffelijke armoede te brengen, haar de middelen te ontnemen om in de kosten van den eeredienst te voorzien, om de ellende der armen te gemoet te komen, en de eer en waardigheid van de gewijde bediening zelve op te houden?

En de beweegredenen Onzer droefheid bepalen zich niet hiertoe. Er bestaat in werkelijkheid een gevaar, en een groot gevaar voor de Kerk in de wet, welke, naar men wil, op het punt staat uitgevaardigd te worden, en die in beginsel een uitvloeisel is der leeringen, welke de door God ingestelde orde der Kerk omverwerpen. Wij bedoelen die nieuwe regeling van het geestelijk patrimonium door wetten der burgerlijke macht, welke, door den canonicken wetten betreffende de kerkelijke goederen alle kracht te ontnemen en door alle recht der Kerk op hare goederen te doen wegvallen, tot strekking hebben alle gezag over die goederen en alle recht tevens op de burgerlijke macht over te dragen, en het beheer en opzicht over diezelfde goederen aan door het volk gekozen leeken toe te vertrouwen, die, buiten het gezag der Kerk staande, alleen ondergeschikt zouden zijn aan de Staatsbeambten en enkel van de burgerlijke rechtsmacht afhankelijk zouden zijn. Gij ziet, Eerwaarde Broeders, welke wonde de nieuwe wet de Kerk zou toebrengen, indien zij werd afgekondigd, omdat zij niet alleen de tucht in gevaar zou brengen, doch ook de macht en de vrijheid der Kerk benadeelen zou; zoodat, terwijl men van den eenen kant den leeken openlijk de wapenen in de handen geeft om de Kerk te verdrukken, van den anderen kant de Kerk in haar eigen bediening, in het beheer van den eeredienst, in de bediening zelve der Katholieke instelling overgeleverd zou worden aan de willekeur van een vreemde macht. Er is nog een andere reden, die Ons niet toestaat zonder bijzondere bezorgdheid te zijn; het is de vrees, welke wij voor de jeugd koesteren met het oog op de pogingen van een zoo groot aantal lieden om de leerlingen der openbare scholen aan het gezag der Kerk te onttrekken en dat zelfs in het onderwijs van den godsdienst. Vooral de Katholieken zien in, hoever die aanmatiging van den juisten weg afwijkt, en hoeveel publieke en bijzondere onheilen zij in zich bevat.

Met het oog op die gevaren gevoelen Wij eene levendige droefheid over deze Katholieke natie, door het overwegen der rampspoeden, waaronder de volkeren gebukt gaan, wanneer de godsdienst veracht wordt.

Wij drukken heden die gevoelens op deze plaats, Eerwaarde Broeders, voor u en voor de Katholieke wereld uit, en bidden God, dat Hij de openbare aangelegenheden van Italië verbetere en dat Hij bewerke, dat aller meeningen en daden mogen gericht zijn op het ware goed en de eer des vaderlands. Overigens, Eerwaarde Broeders, op Zijne macht en Zijne goedheid stellen Wij al Ons vertrouwen; want God ziet van den kruin van den Heiligen Berg de beproevingen van Zijn volk, en, ofschoon Hij draalt met de kracht van Zijn arm te toonen, laat hij desniettegenstaande in het uitstellen Zijner plannen niet toe, dat het Zijne Kerk aan tijdige hulp ontbreekt.

En thans vordert de uitoefening van Onze apostolische bediening, dat Wij nieuwe herders aanstellen voor verschillende kerken der Katholieke wereld.

HET PAUSELIJK FEEST

TE

ST. ROSA.

Eerst Zondag 8 Januari is daar 's Pausen vijftigjarig priester-jubi-

FEUILLETON.

HET EINDE VAN THOMAS MORUS.(1)

In éénen adem met kardinaal Fisher wordt doorgaans Thomas Morus genoemd, zoodra er sprake is van de martelaren, die Hendrik VIII deed sterven. Omtrent het uiteinde van dien lord-kanselier bieden wij onzen lezers de volgende bijzonderheden ter lezing.

Op 1 Juni 1535 werd de gevangene Morus uit den Tower naar Westminster-Hall gevoerd, alwaar zijne rechters vereenigd waren. Hij ging te voet als een dief, en zijne schouders waren met eenen ouden mantel bedekt, terwijl de gebogen rug, de vermagerde gestalte, de knikkende knieën en de stok, waarop hij steunen moest, genoeg te kennen gaven, hoeveel hij in zijn lange gevangenschap had geleden; toch zag men niets aan hem wat de minste vrees of ontsteltenis teekende; men zoude gezegd hebben, dat Engelands kanselier weder van zijn verblijf te Cheljea was uitgegaan om recht te gaan spreken.

Te Westminster-Hall aangekomen, vond Morus zijne rechters op fluwelen zetels, die met franjes waren versierd. Die rechters waren sir Thomas Audley, lord-kanselier, Thomas, hertog van Norfolk, sir John Fitz-James, koninklijk opperrechter; sir John Baldwin, sir Richard Leicester, sir John Port, sir John Spelman, sir Walker Lucke en sir Antony Fitz-Herbert. Zij hadden bijkans allen vroeger de eer genoten van aan Morus' tafel te zitten; sommigen onder hen, zooals Audley, hadden zijn bijzondere vriendschap genoten.

Ter linkerzijde van het Hof, nabij de jury, bevond zich Richard Rish, een creatuur van Cromwell, als sollicitor of rechteischer.

De griffier begon met de acte van beschuldiging aan Morus voor te lezen. Het was een stuk, met eindelooze kunstgrepen te saam gesteld, waarin de punten van beschuldiging met zulk een omhaal van woorden en zinnen, en met zooveel achterhoudendheid en gevolgtrekkingen waren behandeld, dat het voor het beste geheugen onmogelijk was de meest voorname zaken daarvan te onthouden. Men kon intusschen aannemen, dat vooral twee beschuldigingen tegen Thomas Morus werden aangevoerd: vooreerst, zijne weigering om den eed af te leggen betreffende de geestelijke opperhoofdigheid des konings, zooals het Parlement eischte, en vervolgens zijne volhardende ongehoorzaamheid tegen den vorst. Men had, om deze twee zaken te bewijzen, alles te zamen gebracht in de acte, wat den beschuldigde ooit verweten werd; zooals de brieven, die hij in zijn gevangenis aan kardinaal Fisher had geschreven, de zinspeling op den eed, dien hij een dubbelsnijdend zwaard had genoemd, hetwelk ziel en lichaam doodde, en eindelijk zijn gesprek met Rish, dat Palmer en Southwell hadden gehoord. Ten gevolge van dit alles was Morus beschuldigd van de misdaad van hoogverraad.

Na de voorlezing der acte stond de lord-kanselier op en zeide tot den gevangene Morus:

„Gij hebt zooeven de aanklacht gehoord; gij ziet hoe misdadig de feiten zijn, waaraan gij schuldig zijt bevonden; maar zoo groot is de goedheid van onzen koning, dat hij u, zooals wij hopen, uwe onbillijke stijfhoofdigheid zal vergeven, als gij nog weder redelijk zoudt willen worden."

Nu begon Morus, staande en op zijn stok steunende, tot zijne rechters aldus op kalmen toon te spreken:

„Edele heeren, ik dank u voor de levendige belangstelling, die gij mij betuigt; maar ik bid God om de genade, van tot aan mijnen dood in mijn besluit te volharden."

Hier zweeg de beschuldigde een oogenblik, als om zijne herinneringen bijeen te verzamelen, en daarna hernam hij:

„De acte van beschuldiging, die ik gehoord heb, is zoo uitgebreid, de grieven, welke men mij verwijt, zijn zoo menigvuldig, dat ik vrees geen kracht en geheugen genoeg te hebben om op alles te antwoorden, want zoowel mijne geestvermogens als mijn lichaam hebben veel geleden in den kerker."

Daar nu intusschen de knieën des sprekers begonnen te knikken, liet de president van het hof hem een stoel geven. Morus ging zitten en besprak de vier hoofdpunten der beschuldiging. Het eerste was zijn afkeuring van des konings (onwettig) huwelijk met Anna Bolijn. „Ja," zeide Morus „dit is waar; koning Hendrik gebood mij op mijn eed, van hem mijn opinie over deze zaak

(1) Vrij naar het Fransch. *Auding histoire de Henri VIII*, Tome II, Chapitre IX. Vergelijk ook Annegarn, deel III. 7o. Chantrel enz.

15 gevierd. En dit voorwaar, niet zonder reden. Op den feestdag zelven kon onmogelijk in die parochie de plechtigheden gevierd worden, wilde men niet gevaar loopen door de wanorde van oudejaar storing te ondervinden. Dat feest was dus te St. Rosa uitgesteld tot den 8 Januari, den dag, waarop te Rome de feestelijkheden zouden eindigen. Maar, wij kunnen 't vooraf zeggen, de viering is daarom niet minder luisterrijk en de geestdrift niet minder groot geweest.

Reeds Zaterdagavond werd er een begin gemaakt met de feestelijkheid, die natuurlijk te voren aan de parochianen was bekend gemaakt, en waartoe allen ook met aandrang waren uitgenoodigd.

Bijtijds lieten de zilveren klokketonen van het nederig kerkje zich hooren, en riepen de parochianen te zamen tot een plechtig lof met predikatie, dat er dien avond als inleiding zou gecelebreerd worden.

Reeds op dat uur bleek 't, dat er niet te vergeefs een beroep gedaan was op hun kinderlijk gevoel, op hun groot en oprecht geloof en waren godsdienstzin. De Kerk was vol met geloovigen, die te zamen den goeden God kwamen bedanken, voor het groote voorrecht aan hun teerbeminden Vader bewezen, en die ook met aandacht de woorden kwamen aanhooren door den Zeer Eerw. Herder in zijn predikatie tot hen gesproken, en die hun de waarde en beteekenis van zulk een schitterend wereld-feest verklaarden.

Na het lof, bij de uittrede uit de Kerk, stonden allen op eens verrast en verbaasd over de prachtige illuminatie die men daar voor het schoolgebouw te zien kreeg.

Iedereen stond verrukt van verwondering en van blijdschap. Maar nog hooger steeg de feestelijke vreugde, toen men het geknal hoorde en het licht zag van het vuurwerk, dat er op eenigen afstand, dicht bij de pastorie, werd afgestoken. Er kwam geen einde aan de herhaalde goedkeuringen en de luidruchtige bijvalsbetuigingen. In waarheid, 't was een heerlijk idee, om door zulk een voorspel de feestelijke stemming gaande te maken en de geloovigen voor te bereiden voor den feestdag zelven, Zondag 8 Januari.

't Behoeft bijna niet gezegd, dat 's Zondags onder de HH. Diensten, de Kerk meer dan vol was. Niet slechts de parochianen zelf, maar ook de bewoners van andere parochie's, deels uit nieuwsgierigheid, deels uit belangstelling waren in grooten getale aanwezig. Vooral het bij uitzondering en bij uitstek gunstige en prachtige weder, zette niet weinig de bewoners van Pietermaai en omliggende plaatsen aan, om ook eens een kijkje te gaan nemen te St. Rosa, waar alles een zoo feestelijk aanzien had. 's Morgens, nadat de eerste H. Mis geëindigd was, werden er tien kanonschoten gelost, die uren rond den feestdag melden. Heel iets eigenaardigs, vernuftigs zelfs, kunnen wij 't noemen, was er voor dien dag uitgedacht en bereid, om het volk op eene gepaste, onschuldige en toch vroolijke wijze bezig te houden. Er bestond een zeker soort van tombola, waar men zeer aardige en voor de bewoners van St. Rosa zelfs zeer aanlokkelijke prijzen kon winnen. Men begrijpt licht, dat hieraan door iedereen werd deelgenomen. Bij kinderen en bij ouden van dagen niet alleen, maar bij allen zonder uitzondering kon men duidelijk bemerken, dat 't voor hun een genoegen was, het een of ander prijsje te kunnen behalen.

Na de plechtige Hoog-mis, werd er met kinderlijken eenvoud, maar toch met waardigheid, door de kinderen van school en catechismus eene ovatie gebracht aan de buste van Z. H. In optocht, met het vaan voorop, en onder het zingen van een toepasselijk lied gingen de kinderen uit de Kerk tot voor het front van het schoolgebouw, waar de buste van den Paus op eene piramide van versch groen en van geurige bloemen, geplaatst stond. Weerszijden van deze buste, zag men twee flinke trasparanten, die 's avonds bij de verlichting een allerprachtigst effect maakten, en op den dag zelfs de versiering niet weinig opluisterden. Dit alles was nog bekroond door een heerlijk wapen-tropee.

's Middags te twaalf uren, werden er vijf saluutschoten gegeven, waarbij, zooals gewoonlijk, een luide vreugdekreet onder de duizenden van feestvierenden opging.

Te 5 uren reeds was de Kerk overvol met geloovigen, die opgekomen waren ter bijwoning van het lof met feestpredikatie, dat er te half zes uren zou gehouden worden.

Men kon zich toen overtuigen, dat niet slechts blijdschap hen bezielde, maar ook dankbaarheid hun harten vervulde. Men bad, en men bad met vurigheid voor den Paus en voor de hem toevertrouwde kudde. En wat die biddende schare reeds wist en wat hun opwekte bij hun feestviering, werd des avonds in de predikatie nog eens met klem in het geheugen teruggeroepen: dat de Kerk en de Paus kunnen lijden en strijden, maar vergaan, nooit. Ieder voor zich is geroepen, die erfenis door God hem vermaakt, —het Katholiek geloof— te verdedigen, iedereen is geroepen, van zijn geestelijke wapenen voorzien, het Rijk Gods te verdedigen ten einde toe.

Hierna werd het "Te Deum" gezongen tot dankzegging aan God, die weer op zichtbare wijze de arme bewoners van St. Rosa was indachtig geweest. Na de sluiting van de plechtigheid in de Kerk, stroomden duizenden en duizenden te zamen op het plein voor de Pastorie. Daar kon men nu waarlijk genieten. Twee uren lang, kon men het frappantste vuurwerk zien ontsteken. De bevolking stond dikwijls stom van verwondering, maar op eens gaven zij dan weer openlijk hun vreugde en tevredenheid te kennen door hun zonderlinge en menigmaal bewonderenswaardige expressie's.

Het genoegen en de vreugde echter waren het hoogste, toen aan het einde een prachtige "naambrander" door den Zeer Eerw. Pastoor zelf vervaardigd, in bengaalsch licht vertoond werd, waarbij men duidelijk het duizendmaal herhaalde "*Biba Papa*" te lezen kreeg. Dit durven we gerust het glanspunt van de feestviering heeten. Zoo iets, dat is uiterst zeldzaam, vooral voor ons hier op Curaçao. Toen al het vuurwerk was afgestoken, bulderden nog eens tien kannonschoten door de lucht, die tot ver in den omtrek het einde der feestelijkheid meedeelden.

Zoo meenen we, in waarheid te mogen zeggen, dat ook St. Rosa niet ten achter gebleven is in de feestviering, maar op eene schitterende en treffende wijze hulde gedaan heeft aan den Stedehouder van Christus. Mogen zooveel edelmoedigheid en offervaardigheid door de parochie van St. Rosa betoond, overvloedig door God gezegend worden, wiens Vertegenwoordiger zij op den 8 Januari zoo waardig heeft verheerlijkt.

———o———

DE INWIJDING
DER R. K. JONGENS-SCHOLEN
TE OTROBANDA.

———o———

Wat zoovele jaren lang begeerd is, en waarvoor met zooveel ijver en inspanning gewerkt is,— dat verlangen is nu vervuld, en dat werk is onder Gods hulp voltooid. Wij kunnen nu zeggen, dat er voor de Katholieken, voor allen zonder uitzondering, gelegenheid bestaat om als Katholieken geleerd en onderwezen te worden. Wat eerst alleen aan de meer gegoeden was toegestaan, dit mogen thans ook de armen deelen.

Eene flinke, burgerlijke opvoeding met degelijk wetenschappelijk onderwijs niet alleen, maar ook eene godsdienstige Katholieke opvoeding met godsdienstige Katholieke onderricht—ziedaar, wat wij thans op Curaçao kunnen vinden, en waarvoor wij God niet genoeg kunnen danken.

Verleden Maandag, bij het begin van een nieuwen schoolcursus, is het nieuwe gebouw plechtig ingezegend, dat opgetrokken is, in de koraal van het Vicariaat. Deze school is bestemd voor kinderen, wier ouders het onderwijs, dat zij ontvangen, kunnen bekostigen. Ruim twee jaren lang, bestond deze school reeds in een daarvoor gehuurd huis in de breede straat te Otrobanda. Natuurlijk was zulk een huis, schoon tamelijk geschikt voor zulke bestemming, toch niet geheel en al overeenkomstig de eischen van zulke inrichting. Door de ijvervolle bemoeing en volhardende zorg van den HoogEw. Administrator van het Vicariaat, is ook aan die eischen voldaan door deze nieuwe stichting.

Maandag morgen te 7 uur werd in de St. Anna-Kerk eene H. Mis gezongen, voorafgegaan door het "*Veni creator*", als dankzegging voor de hulp van den goeden God ontvangen, en als smeekbede om voortdurende bijstand en ondersteuning voor het begonnen werk en den aan te vangen arbeid.

Volgens uitnoodiging van den ZeerEerw. Heer Pastoor der parochie, waren de kinderen en ook de ouders bij dit H. Misoffer tegenwoordig.

Om negen uren werd de inwijding verricht door den HoogEerw. Heer Mgr. Kiekens, omgeven door de Eerw Heeren, leden der commissie voor R. K. Scholen, en in bijzijn van de kinderen en een tal van belangstellende ingezetenen.

Toen deze plechtigheid geëindigd was, nam de HoogEerw. Heer president het woord, en verklaarde in eene korte toespraak, dat daar ter plaatse vooral aan Christus bevel zou voldaan worden: *laat de kleinen tot mij komen, want hunner behoort het Rijk der hemelen;* dat de Heeren Onderwijzers met alle edelmoedigheid het zaad van Gods woord in die jeugdige harten zouden strooien, opdat het vruchten oplevere tot hun tijdelijk en eeuwig geluk.

Hierbij nog gaf de HoogEerw. spreker ook in naam Zijner Eerw. medeleden, zijne tevredenheid te kennen over den gunstigen uitslag van het geëindigde schooljaar, en dit gewenscht resultaat, zoo eindigde Mgr. Kiekens, gaf alle hoop en de beste verwachting voor de toekomst.

Nog dienzelfden morgen werd ook de parochiale School geopend te Pietermaai, met een getal van circa twee honderd leerlingen. Van deze school, die reeds een viertal jaren telt van haar bestaan, kunnen wij geen andere, maar ook geen betere getuigenis geven, dan dat zij ten heil

---

te zeggen. Oprecht spreken was hier plicht. Wil men aannemen, dat ik den vorst beleedigd heb, door mijn gevoelen uit te spreken, dan heb ik mijn fout toch wel uitgeboet door het verlies mijner goederen, van mijn ambt en door vijftien lange maanden van harde gevangenisstraf."

"Het tweede punt," zeide Morus, "dat men tegen mij aanvoert, is dat ik tot tweemalen toe, uit kwaadwilligheid en oproerzucht, zou geweigerd hebben, om voor de raadsliedeu des konings deze vraag te beantwoorden: ***Is de koning het opperste hoofd van de kerk in Engeland of is hij het niet?*** Ziehier dan, wat ik mij herinner. Ik heb geantwoord, dat het mij, als leek, niet toebehoorde om uit te spreken, of de wet, die den koning dezen titel gaf, rechtvaardig was of niet (1), dat ik nimmer een woord had gezegd, wat men tegen mij op dit stuk kon aanvoeren, dat ik voortaan met niets wenschte bezig te zijn dan met de meditatie over Christus' lijden en de voorbereiding voor mijnen dood; dat ik mij nooit aan eenige misdaad van verraad had schuldig gemaakt, dat geen enkele wet het stilzwijgen kan vervolgen of straffen, en dat God alleen de rechter des harten is."

Hier werd Morus door Hales, den procureur-generaal, onderbroken. „Al hadden wij — riep Hales uit — geen enkele schuldige handeling van u en geen enkel woord, dan hadden wij nog het recht uw stilzwijgen als openlijk teeken van kwaadwilligheid u toe te rekenen; want ieder getrouw onderdaan zou antwoorden, als men hem in naam der wet ondervraagt."

"Mijn stilzwijgen," antwoordde Morus, „kon geen teeken zijn van kwaadwilligheid; immers de koning kent mijne diensten genoeg; evenmin was er een teeken van verachting uwer wet, want zoowel in de burgerlijke als kerkelijke wet is het een axioom: *die zwijgt, stemt toe.* (2) Gij zegt, dat een getrouw onderdaan niet kan weigeren te antwoorden; maar is het de plicht niet van een getrouw onderdaan om Gode meer dan den menschen te gehoorzamen; is het zijn plicht niet om zijn eeuwige zaligheid boven al de eischen der wereld te stellen? En dit geldt des te meer, als ons geweten geen enkele aanleiding kan wezen, noch voor oproer tegen den Staat, noch van oneerbiedigheid tegen den vorst; en waarlijk, Mylords! het mijne is wel rustig; in naam des hemels verzeker ik u, aan geen enkel menschenoor mijn inwendige gedachten te hebben gezegd."

Wij komen op het derde punt van beschuldiging. „Men verwijt mij, oproerige streken tegen de wet van het Parlement, omdat ik in de Tower-gevangenis verschillende brieven aan den aartsbisschop van Rochester (kard. Fisher) zou geschreven hebben, in welke brieven ik den bisschop zou hebben aangezet, om de wet te schenden, en in welke ik hem zoude aangemoedigd hebben op het stuk zijner weigering aan 's Konings bevelen. Laat men mij die brieven toonen; laat men ze voorlezen; mijn vrijheid of mijn straf hangt er van af. Maar, zegt men, de bisschop heeft ze verbrand! ik zal u dan wel zeggen wat de inhoud was. Eenigen waren geheel persoonlijk, want wij waren wa-me oude vrienden van elkaar; in een dier brieven beantwoordde ik de vraag, welke hij mij gedaan had aangaande mijn verhoor betreffende den eed der opperhoofdigheid, en ziehier nu wat ik hem zeide: ik heb gezegd, dat ik mijne meening had, en dat de bisschop ook de zijne behoorde te hebben. Dat is heel mijn antwoord. Ik beroep mij hier op Hem, die in de harten leest!"

„Ik kom nu op het laatste misdrijf, dat mij verweten wordt. Ik heb dan, over de wet van den eed sprekende, gezegd, dat het een dubbelsnijdend zwaard was. Fisher, zoo zegt men, heeft zich van dezelfde vergelijking bediend; dus — zoo heet het — wij waren in verbond en afspraak. Ik antwoord niet te weten, wat de bisschop heeft gezegd; daar echter onze verhouding tegenover den eed dezelfde was, kan deze ons beiden aan hetzelfde beeld hebben doen denken. Al wat ik weet, is, dat men mij niet verwijten kan, een enkel woord tegen het statuut te hebben geuit, en dat ik aan niemand mijn opinie over de parlements-acte heb gezegd."

Wordt vervolgd.

———o———

(1) Morus, die zeer zeker beproeven mocht zijn veroordeeling nog te stuiten, bedient zich hier met recht van dit argument; Mijn persoonlijk gevoelen over deze zaak viel niet onder eenig tijdelijk rechtsgebied; zoolang ik zweeg, mocht niemand mij vervolgen.

(2) Van uw standpunt als rechters — wil Morus zeggen — hebt gij geen vat op mijn stilzwijgen; straks zal blijken hoever Morus van het ware toestemmen af geweest is.

en ten zegen strekt voor de parochie van Pietermaai. God schenke voortdurenden bloei aan deze eenvoudige maar nuttige inrichting, en Zijn beste zegen aan het met zooveel zorg en toewijding gegeven onderwijs.

Van eene andere en zelfs aandoenlijke plechtigheid, waren wij ook nog deze week getuigen.

Op Woensdag, den 11 Januari, werd des morgens het nieuwe lokaal ingewijd, dat bestemd is voor het geven van kosteloos onderwijs. Tot hiertoe had Otrobanda nog zulke noodzakelijke stichting moeten derven. Iedereen was sinds lang van deze noodzakelijkheid overtuigd, allen begrepen 't, dat dit het eenige middel was, om ook aan zoovele kinderen, die werkeloos en bijna zonder opvoeding langs de straten ronddwalen, onderricht te verschaffen. Het is waar, het lócaal daar bereid, is onooglijk, maar het is slechts *een begin gemaakt*, waarbij wij de vaste hoop koesteren, ook spoedig een ander verblijf voor deze afdeeling te kunnen bouwen. 't Is nu nog in zijn wording, maar begonnen met vertrouwen op de Goddelijke Voorzienigheid, zal deze ook zeker in het te kort of het ontbrekende voorzien.

't Is voor ons inderdaad eene aanmoediging, nu wij zien, dat reeds bij den aanvang alle beschikbare plaatsen bezet zijn. Op den eersten dag der inschrijving toch, bevatte de lijst reeds een honderd zestiental jongens.

Toen ll. Woensdag dan ook de inzegening zou plaats hebben, was het gebouw ruim gevuld met kinderen; de menigte van toeschouwers, die hierbij tegenwoordig was, kon onmogelijk binnentreden, en moest van buiten met een blik door de ramen heen, de plechtigheid volgen. Na afloop hiervan sprak de Hoog Eerw. Heer president weer een hartelijk en bemoedigend woord tot de aanwezigen, dat blijkbaar op ieders gemoed een diepen indruk maakte. 't Was het zwakke, het nederige, dat zich daar vertoonde, maar wat bekrachtigd door den zegen des Hemels, in zijn heilrijke uitwerking niet zal falen. Door deze armelijke stichting—zoo vervolgde de Eerw. spreker,—werd ook aan het andere gebod voldaan van den Zaligmaker: *dat den arme het Evangelie moet verkondigd worden.* Door dat Katholiek onderwijs moest den grondslag gelegd worden in de harten dier kleinen, om daarop het Rijk van Christus te kunnen stichten.

De kinderen zelf werden opgewekt tot dankbaarheid aan God, die Zijne weldaden over allen uitstort; tot ijver en betrachting van al het leerrijke en deugdzame wat hen door de Heeren onderwijzers zou worden voorgehouden.

Een hartelijke gelukwensching aan den Heer onderwijzer, wiens edele pogingen de Eerw. President met den besten uitslag hoopte bekroond te zien, besloot deze waarlijk indruk makende plechtigheid.

NOTICIA.

Regalonan di Curaçao,

destiná pa Exhibicion di Vaticano, tabata mandá akifó na Roma, manera nos lesadornan sabi, pa intervencion di Comité principal di Hoelanda. Pa un carta, koe e Comité-ai a ricibi foi Roma nos ta informa, koe e regalonan di Curaçao ta ricibí i koe nan lo ta poné na exhibicion den *Sala delle carte geografiche* huntoe coe regalonan di otro colonianan. També Comité di Roma ta primintí di tuma toer cuidao i haci toer percuracion pa koe nan sea bon colocá.

Fiesta di Papa.

Aruba tambe a tuma parti den celebracion universal di Papa su fiesta di cincuenta anja di ordenacion sacerdotal. Foi un carta particular koe nos a ricibí di e isla-ai nos ta tuma lo ke ta sigui:

.....De vez en cuando nos tabata tende caba ki plan pueblo tabatin formá pa celebra fiesta di Papa coe tantoe pompa posible. Amor i respeto, koe nan a mustra pa nan Papa, tabata extraordinario. Sin ningun exageracion i toemando gustoe i costumber di pueblo di Aruba na consideracion, nos por jama adorno di misa, ricoe. Dilanti di altar major hende por a admira representacion simbólica di Santísimo Sacramentoe, adorná coe jerba berde i toer sorto di flor di mas dusji. Un banda di altar tabatin escudo di Papa, su triple corona, su jabinan i nomber di Papa *Leon XIII*. Na e otrobanda di altar tabatin imagen di Iglesia, trahá riba baranca. Riba e cuadro tabatin scirbir e palabranan consolador di nos Salvador: *Bo ta Pedro i riba e piedra-aki lo mi traha mi Iglesia, i ni portanan di fiernoe lo no tin poder contra dje.* Dilanti di Mesa di Comunion tabatin un piramide di flor preciosísimo, riba cual hende por a lesa nomber di *Leon XIII*, scirbir coe letter di oro: un regalo di un di principal familia catolicanan di Aruba.

Riba misa bandera di Papa i bandera hoelandes tabata boela. Apesar koe den e dianan-ai awaceroe a cai hopi, i e mainta-ai mes ainda, na momentoe di sacrificio di misa cieloe tabata clá. Henter pueblo tabata bistir pa fiesta; tantoe hende a bin asisti n'e parti eclesiástico di fiesta, koe un partida mester a keda para na caja. Bao di Santo Sacrificio, Pader A. van Baars, pastoor di Santa Cruz, a tene un bunita prediccasji. Di coerazon é tabata papia coe coerazon di pueblo. El a duna un idea cla di necesidad di Papado den Iglesia di Dios, com Iglesia Católica tabata semper gobernà pa Papa, koe é ta anto *berdadera Iglesia* di Hesoe Cristoe, trahá riba e baranca, koe no por ta destruir nunca. Despues di misa hende por a mira Aruba na fiesta. Toer barcoenan den haf i diferente cas tabata adorná coe bandera, i ora mui rev. Pader J. van Baars, pastoor na Plaja, a drenta su cas pueblo a bai haci un ovacion n'e. Lo ke mas a haci nos contentoe, ta koe pueblo, apesar di último dia di anja, ordinariamente un dia di escándalo, a pasa henter e dia di fiesta coe muchoe orden. Esai tabata tambe deseo ardiente di Pastoor van Baars, manifestá den su gradicimentoe na pueblo; mientras el a jama nan atencion particularmente, koe bendicion di Papa, duná riba e dia-ai na henter mundoe, lo ta pa nan salvacion, si nan celebra e fiesta manera berdadero catolica. Dia Domingo, dia di anjanobo, e fiesta tabata cerá coe un solemne *Te Deum*. Aruba lo no lubida lihé e fiesta puramente catolica. Recuerdo di e fiesta di Papa, koe toer a celebra coe tantoe entusiasmo, lo fortifica poblacion di Aruba den su fe.

Nos parokia Santa Rosa

tambe a celebra e fiesta grandi di Papa, coe luho mes nos por bisa. I esai lo no admira ningun hende koe conoce genio i bon gustoe di mui rev. Pader Frie, digno pastor di e parokia, koe na otro ocasion caba a duna prueba, koe é conoce manera di entusiasma su pueblo.

Dia 8 di e luna-aki, último dia di celebracion di fiesta Papal na Roma, Santa Rosa a escohe pa manifesta su participacion den e alegria universal. Iluminacion ricoe dia 7 anochi, fuego artificial di mas luhoso, tiro di cajon, música—toer esai a sirbi pa aumenta contentamentoe di parokianonan i di hopi cientoe hende di otro lugá koe a asisti n'e fiesta. Ma no menos imponente tabata e parti eclesiástico di fiesta. Diferente mil hende tabata reunir dia 7 anochi i dia 8 mainta i atardi atrobe pa manda huntoe nan oracionnan na cieloe pidiendo bida, salú, forza, libertad pa Iglesia i pa Papa.

Un idea original di Pastor Frie, i koe a contribuí muchoe na excita entusiasmo di parokianonan di Santa Rosa, tabata un tombola, na cual toer hende, grandi i chikitoe a tuma parti bringando pa saca un premio. I kiko mas tabata di elogia, ta e orden i decencia, coe cual e inocente hendenan di coenucoe a celebra fiesta di nan Tata respetá i stimá.

Ta di spera anto koe pueblo di Santa Rosa lo tin parti grandi den beneficionan espiritual i temporalnan, koe huntoe coe Papa Leon XIII su bendicion, lo baha riba su jioenan, koe a glorifiké voluntariamente riba dia di e fiesta, koe por ta jamá un dia di triunfo i di gloria pa Iglesia di Cristoe.

Nos school Catolicanan.

E siman-aki tabata un siman di fiesta pa nos institucionnan di ensenjanza catolica. Dia Luna mainta schoolnan di Otrobanda i di Pietermaai a habri curso nobo di ensenjanza. Si nos a bisa koe tabata un siman di fiesta pa schoolnan, ta coe razon. Na Pietermaai school a habri coe dos cientoe mucha i na Otrobanda un cantidad considerable di discipulo nobo a aumenta número di muchanan di school di placa. Debé na esfuerzo sobrehumano di Comision di School Catolicanan, e school-aki por a cuminsa su clasenan de un edificio nobo, espresamente trahá den coerá di obispoe na Otrobanda. E mes dia mui reverendo Monsenjor Kieckens a bendiciona e local nobo, coe toer solemnidadnan di circunstancia. Despues di esai Monsenjor Kieckens a tuma palabra i felicita meesternan di e school pa e resultado asina briljante, koe nan a gana anja pasá. Resultado satisfactorio koe, segun nos ta informá a merece elohio di persona competente, i koe no por ta acusá di clericalismo. Mas adilanti nos digno Administrador di Vicariato a excita meesternan pa nan sigui traha coe mes zelo a fin di koe nan gloria sea mas grandi e anja-aki, el a jama atencion di tata catolicanan koe ta nan obligacion di proteha i sostene toer lo ke ta pa bienestar general, —i ningun hende por desconoce huiciosamente koe educacion i instruccion cristian ta fuente di toer bien pa pueblo,—i el a exhorta e muchanan tambe pa nan obedece nan meesternan, i facilita nan trabao pisá di instructor i educador.

Dia Razon siguiente un otro school a habri: un school di pornada pa mucha pober. Coe mas di cientoe mucha e institucion nobo a cuminsa. Coe bista riba school di muchа pobernan na Pietermaai, koe a duna caba prueba di e bon ensenjanza koe ta duná den e school catolicanan, i conociendo e zelo koe ta anima Senjor Gijzen, na cargo di kende e school nobo di Otrobanda ta, nos ta tribi bisa padilanti, koe e school-aki tambe lo vergonza e enemigoenan di ensenjanza católica, koe ta pretende di saca muchanan ajafó, sin resultado afortunadamente, bisando koe n'e school catolicanan muchanan no ta sinja sino resa rosario. Nos ta repeti: resultado di examen di nos school catolicanan den anja pasá, meste sirbi pa habri bista di tata catolicanan, koe ai nan jioe ta worde bon sinjá, mihó kizas koe na otro school, i sin peligro di perde nan sintimentoe religioso, nan fé.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao den 12 Januari 1888.

Bij beschikking van den Heer Minister van koloniën dd. 22 November a. p. La. B. No. 49, is aan den Heer Mr. *J. P. Smeele*, Procureur-generaal in de kolonie Curaçao, thans met verlof in *Nederland*, tot verder herstel van gezondheid, eene nadere verlofsverlenging verleend voor den tijd van zes maanden.

Bij beschikking van den Heer Minister van koloniën dd. 22 November a. p. No. 51, is aan den Heer *S. J. J. Nieuwenhuis* R. K. geestelijke van den 2n. rang op *St. Martin N. G.*, thans met verlof in *Nederland*, tot verder herstel van gezondheid, eene verlofsverlenging verleend voor den tijd van zes maanden.

De Gouvernements Secretaris.
HELLMUND.

Wij hebben van de Heeren C. J. & A. W. Neumann in dank ontvangen een pracht exemplaar van den plakalmanak voor het jaar 1888.

—Niet lang geleden hebben wij de aandacht der politie gevestigd op het gevaar, dat er tegenwoordig vooral voor den voetganger bestaat, om door dezen of genen wagen in volle vaart, aangereden te worden. Nu reeds hebben wij het ongeval te vermelden dat gisterenmorgen een schoolmeisje door een rijtuig is overreden geworden.

Met genoegen hebben wij dezer dagen, een fraai gedrukt „Recuerdo," van de viering van 's Pausenfeest door de St. Jozefsgezellen-vereeniging, ontvangen.

't Bestaat uit twee vellen druks, die eene korte beschrijving bevatten van het gouden-feest, zooals het gevierd is door de „Union di S. Hosé," terwijl voorop, het portret prijkt van Z. H. in eene zeer keurige omlijsting. Wij bedanken het „Bestuur" der St. Jozefsgezellen-vereeniging, voor deze attentie.

—De goederen of voorwerpen, bestemd voor de Vaticaansche tentoonstelling, hier en op Aruba vervaardigd, zijn te Rome aangekomen. Volgens een schrijven uit Rome aan het hoofd-comite in Nederland, zal alles met de meeste zorg behandeld worden, en zullen ook die gezonden voorwerpen van Curaçao, op eene geschikte plaats worden geëxposeerd.

—Gisterenmorgen in de vroegte, is eene vrouw te Pietermaai, die weer uit onvoorzichtigheid vuur wilde aanmaken met behulp van petroleum, in brand geraakt. Op de vreeselijkste wijze door de brandwonden verminkt, is zij in den namiddag overleden.

NEDERLAND.

— Als een staaltje, hoe men zoo al te werk gaat op het gebied van onderwijs, en hoe men zoo wat het geld besteedt, kan hier dienen een citaat uit een belangrijk artikel van de hand van J. P. Th. van Nunen, in eene aflevering van *de Katholiek* geplaatst. Na verschillende posten gewikt en gewogen te hebben, komt genoemde Heer van Nunen, in zijn artikel getiteld: *Onze koloniale politiek*, ook op de quaestie van het onderwijs, en rekent eens voor, wat Indië daarvoor opbrengen moet. „In Indië," zoo zegt de kundige en ervaren schrijver, „is men op het gebied van het onderwijs voor Europeanen, om over dat van inlanders verder te zwijgen, vaak roekeloos te werk gegaan. In plaats van voor de bijna 50,000 Europeanen, die men in Indië vindt, één hoogere burgerschool op te richten — te Batavia — heeft men ook te Samarang en te Soerabaya dergelijke inrichtingen tot stand gebracht en wel op zoo kostbare wijze, dat elke leerling aan de Schatkist ongeveer ƒ 1,500 per jaar kost. Te Batavia heeft men bovendien een hoogere burgerschool voor meisjes opgericht, waarvan tegenwoordig slechts.... 30 leerlingen gebruik maken, omdat door particuliere krachten voor het onderwijs der meisjes meer dan voldoende gezorgd wordt. Toch kosten die 30 meisjes aan 's lands schatkist meer dan ƒ 30,000 per jaar. De manie om lagere openbare scholen voor Europeanen op te richten is zoo verre gegaan, dat er thans op vele plaatsen dergelijke inrichtingen bestaan, alwaar niet eens 10 Europeesche kinderen tusschen de 6 en 14 jaar aanwezig zijn."

— Een bewijs dat de wind niet geheel mee ten gunste der openbare school waait, wordt door de *Amstelbode* gegeven. Dit blad verhaalt, dat men te Nieuwer-Amstel ijverig werkzaam is om de opheffing te verkrijgen van een der openbare scholen, welke aldaar onnoodig is en waarvan ieder leerling de gemeente ƒ 60.— 's jaars kost. B. en W. beweren. dat de wet de opheffing der school niet toelaat, maar zullen gaarne tot die opheffing medewerken, als zij er slechts kans toe zien.

— Volgens sommige geruchten zou de minister van Justitie binnenkort zijn ontslag aanvragen. Men meent dit te mogen afleiden in uitlatingen van den minister bij de grooting van Justitie.

— 89,000,000 !—Sedert 1873 tot 1881 hebben de kosten, welke de oorlog tegen en de bezetting van Atjeh hebben veroorzaakt, bedragen ruim 98 millioen gulden. Na 1881 zijn de uitgaven als gewone beschouwd. De minister van koloniën is niet ontevreden over de uitkomsten van het samentrekken onzer troepen in het vijandige land. Veel geluk heeft de vijand niet bij zijn pogingen om ons afbreuk te doen. De onderwerping van de nog vijandig gezinden moet met den tijd komen. De minister wil derhalve onze tegenwoordige stelling handhaven.

— In een correspondentie van de *Locomotief* vinden wij de volgende bijzonderheden vermeld omtrent de jongste gevechten binnen onze linie in Atjeh:

De Atjehers vochten met ware doodsverachting en lieten zich *à bout portant* neêrschieten en neersabelen en met de bajonetten afmaken. Het gevecht, dat nu handgemeen werd, was zoo verward, dat officieren met hunne revolvers en sabels menig Atjeher afmaakten.

De 1e luitenant Witteveen, o. a. die vooraan stormde heeft met zijne revolvers 4 Atjehers gedood, terwijl de 1e luitenant Gelsing met zijne sabel een Atjeher onschadelijk maakte.

De Atjehers namen toen stelling achter Laksamama en Kota Radja Bedil.

De 2e colonne (Vink) in dien tusschentijd opgemarcheerd, werd ook door den vijand zwaar beschoten.

Deze colonne opende haar batterijvuur op den vijand, het regende kartetskogels in de vijandelijke stelling zoodanig, dat toen de infanterie stormde, een groot gedeelte van den vijand gevlucht was en een aantal dooden achterliet.

De vijand heeft de bruggen afgebroken, zoodat de artillerie slechts langzaam kon voortrukken. De genie-troepen waren onmiddellijk klaar om de bruggen te repareeren en begaanbaar te maken.

De colonne ging voorwaarts, attaqueerde na een goed onderhouden batterijvuur kampong Kwala, en joeg den vijand noordwaarts op. Loopgraaf voor loopgraaf werd met de bajonet genomen en de vijand met groot verlies daaruit verjaagd.

Nu gingen beide colonnes en de twee detachementen voorwaarts, stormden tegen Laksamama en Kota Radja Bedil. Ook hier was het een verwoed gevecht.

Laksamama werd van alle zijden bestormd en genomen, ook Kota Radja Bedil moest door de Atjehers, met achterlating van wapenen, munitie, vivres en dooden verlaten worden.

Onze troepen stormden steeds voorwaarts en verjoegen de Atjehers uit al hunne stellingen en schuilhoeken. Zij vluchtten overal heen en verdwenen toen in de voor ons ontoegankelijke moerassen beoosten de Atjeh-rivier.

De 2e luitenant Webb, met een peloton van 22 man met de cavalerie opgesteld om den vijand het verlaten van het terrein zuidwaarts te verhinderen, heeft hierbij zich niet onbetuigd gelaten. Met zijne kleine macht attaqueerde hij den vijand, die zich achter den top van den Perdirdijk en achter de afgebroken brug over de Aroesan Kroeng Tjoet opgesteld had, verjoeg hem daaruit, nam bezit van 's vijands stelling, rukte weder op en verjoeg hem verder in de richting van Laksamama, waardoor het uitwijken van den vijand zuidwaarts geheel belet werd, ook dat hij op zijn hoofdwacht moest terugtrekken, die door onze colonnes geheel uit elkaar was geslagen.

BUITENLAND.

ITALIË.— Bezorgd als hij steeds is voor het heil der zielen, houdt onze H. Vader de Paus zich ernstig bezig met de geestelijke behoeften der duizenden Italianen, die ieder jaar als landverhuizers naar Amerika vertrekken. Alleen uit de haven van Genua vertrokken verleden jaar bijna 80.000 landverhuizers. Bij Pauselijk decreet heeft Z. H. dus de stichting van een instituut te Piacenza bevolen, waar de Italiaansche priesters zullen opgenomen en voorbereid worden, die als missionarissen willen optreden onder hunne geëmigreerde landgenooten.

— Op de interpellatie-Bonghi en Sacchi betreffende de petitie-beweging der Italiaansche Katholieken, waarvan wij in ons vorig nummer melding gemaakt hebben, heeft de regeering geantwoord, dat die beweging niet strafbaar is.

De minister van Justitie verklaarde in de Kamer van afgevaardigden, dat alle procureurs eenstemmig van gevoelen waren, dat er geen termen bestonden tot het gerechtelijk vervolgen ter zake van de adhaesiebrieven der bisschoppen aan den Paus en van het volkspetitionement aan de Kamer ten gunste der herstelling van de wereldlijke macht des Pausen. Overigens was in de petitie de uitdrukkelijke wensch daartoe zorgvuldig vermeden. Hij (de minister) hield wel zekere van de door de bisschoppen gerichte brieven strafbaar, maar eene vervolging van die bisschoppen was niet geschikt, dewijl men daardoor den wenschen in de hand zou werken van hen, die een opzienbarend proces zouden willen. Daarom is het beter bewuste zaken onder de algemeene onverschilligheid (?!) te laten dood bloeden. *Daardoor bewijst men, welke groote vrijheid de tegenstanders der nationale instellingen in Italië genieten.* De regeering zal, hoewel zij de vrijheid in het algemeen recht erkent, nooit eene verkrachting der Italiaansche eenheid toelaten.

Tot zooverre de minister.

De volzin in gecursiveerde letters is buitengewoon onbeschaamd. Wij zullen niet noodeloos onzen lezers nogmaals het tegendeel bewijzen; dat zou al te dwaas zijn. Maar wij kunnen toch niet nalaten aan te merken, wat dwaze houding de minister aanneemt. Hij erkent zelf, dat hij de bisschoppen gaarne zou vervolgen, maar hiervan wordt weêrhouden door de omstandigheden. „En nu kunnen wij zeggen, dat de vijanden der nationale instellingen in Italië de grootste vrijheid genieten. „Vrijheid, ja, als men zelf erkent, hen niet in die vrijheid te durven aantasten.

De minister van Justitie is een waardige collega van Crispi, die de Romeinsche quaestie gaarne als eene binnenlandsche zou willen behandeld zien. De Italiaansche minister-president vereenigt gloeienden haat tegen de Kerk met de slimste huichelarij; daarom wordt van officieële zijde steeds de schitterende vredelievendheid der regeering tegenover den onverzoenlijken Paus opgehemeld en hem geheel alleen voor den gespannen toestand verantwoordelijk gesteld. Hier moeten wij toch erkennen, dat de liberalen soms gelijk hebben, als zij zich het verlichte deel des volks noemen, want zulk eene buitengewone fantasie en gave van voordracht zijn werkelijk zeldzaam.

— De hertog van Norfolk heeft den Paus als geschenk 10.000 pd. st. aangeboden.

FRANKRIJK.— Men brengt een zonderling geval in verband met de aftreding van Grévy, en waarin de prachtige halsketting met de eereteekenen van Groot-Meester van 't Legioen van Eer een zekere rol gespeeld heeft.

Toen Grévy tot het presidentschap werd verheven, werd hij tevens Grootmeester van de orde. Deze waardigheid is echter niet aan den persoon, maar aan het presidentschap verbonden. Te gelijkertijd ontving Grévy vanwege de Kanselarij van het Legioen van Eer den kostbaren halsketting, bestaande uit zeventien gouden medailles en een grooten blauwen émail, met de letters R. F. Aan dat émail is het kruis vastgehecht.

Grévy, denkende dat de ketting een geschenk was, aan hem persoonlijk gedaan, wilde bij zijn aftreden, den ketting eenvoudig meenemen, zoodat men hem moest herinneren dat hij op den opvolger moest overgaan.

De ketting heeft eene waarde van 10.000 fr. Zou dat soms de reden kunnen zijn dat Grévy hem als aandenken aan zijn presidentschap heeft willen inpalmen?

— Bij het overhandigen zijner geloofsbrieven als Britsch gezant heeft Lord Lijthon den president Carnot en Frankrijk namens H. M. en de Engelsche regeering van harte gelukgewenscht. Hij zeide, dat H. M. hem gelast had niets te verzuimen om de tusschen Frankrijk en Engeland bestaande vriendschappelijke betrekkingen te handhaven. In antwoord verklaarde president Carnot van zijnen kant alles te doen ter versterking van die vriendschap.

— De heer Demahij, minister van Marine, heeft zijn portefeuille neergelegd. Admiraal Krantz is in zijn plaats benoemd.

— In diplomatieke kringen beweert men, dat Carnot den heer Herbette zou hebben gelast om keizer Wilhelm de verzekering te geven, dat Frankrijk een politiek van vrede zal volgen.

SPANJE. — Koningin Christina heeft bij de opening der Cortes haar anderhalfjarig zoontje, koning Alphonsus XIII, medegenomen. Ook bij andere gelegenheden verschijnt hij voor het volk, onder anderen nu en dan in den schouwburg. Daar Z. M. zich echter wel eens zou kunnen vervelen, is een gedeelte der koninklijke loge tot speelkamer ingericht, waar hij heengebracht wordt wanneer het blijkt, dat zijne aandacht niet meer door de voorstelling wordt geboeid en het gevaar dreigt, dat hij de etiquette zou schenden.

— In antwoord aan de Fransche royalisten, heeft Don Carlos te kennen gegeven, dat, niettegenstaande zijn positie als pretendent in Spanje, hij zijne rechten op de Fransche kroon als hoofd der Bourbons niet zal laten varen.

BELGIË. — Het Alhambra-theater te Antwerpen is afgebrand.

CHINA. — Te Amoy had er in het kruitmagazijn eene ontploffing plaats, waarbij 50 soldaten en eenige honderden inwoners het leven verloren hebben.

— Vreeselijke bijzonderheden zijn er ontvangen omtrent de schade, door overstroomingen in dit land veroorzaakt. Drie millioen personen zijn van have en goed beroofd gebleven,

AFRIKA. — Bij het denkbeeld dat men zich vormt van een Afrikaan, denkt men allereerst, dat zulk een persoon zwart is. Zebehr Passa, de oude Slavenkoning van Midden-Afrika, heeft onlangs, sprekende over de slavenlanden van den Witten Nijl, verhaald, dat bij Benhich en Sakaro nog wilde stammen van menschen wonen, die zoo blank van huid zijn als Europeanen.

Zij hebben lange zijdachtige haren en de mannen dragen baarden, die tot over de knie hangen.

Ongelukkig zijn ze echter menscheneters en verkoopen ze hun natuurgenooten geslacht bij 't pond uit.

ST. THOMAS. — Den 4n. dezer heeft men op dit eiland een hevige schok van aardbeving gevoeld.

ADVERTENTIEN.

IMPRENTA DE LA LIBRERIA